

12. Obdobje med svetovnima vojnama

Literatura: Vilfan. Uvod v pravno zgodovino, str. 125-138;
Slovenska novejša zgodovina, Ljubljana 2005, str. 43- 59, 153-156, 158-162, 182-203, 240-250, 323-332, 394-397, 484-488, 516- 518, 520-522, 538-542, 552-556, 564-565

Kljub svetovno pomembnim dogodkom v tem obdobju, kot so revolucija v Rusiji, pojav totalitarnih sistemov v Italiji in Nemčiji, svetovna gospodarska kriza v 30. letih, začetek bojev za osvoboditev izpod kolonialne oblasti (Indija) se naš pogled zoži, ker se je slovensko ozemlje, sicer razdeljeno na več držav, v največji meri vključilo v novo jugoslovansko državo.

Največji del slovenskega narodnega ozemlja se je v okviru Države Slovencev, Hrvatov in Srbov združili s Kraljevino Srbijo v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Srbov. Ozemlje, ki je sprva imelo svojo Narodno vladu, se je po obdobju razdelitve na dve območji (oblasti) spremenilo v upravno enoto z imenom Dravska banovina.

Jugoslovanska država je bila upravno centralizirana in je stremela k narodni enotnosti, toda zaradi pravne kontinuitete in prejšnje pripadnosti različnim državam je bilo v njej šest pravnih sistemov in šest pravnih območij. Tudi po postopnem poenotenju posameznih pravnih panog je taka razdelitev ostala na področju civilnega prava do druge svetovne vojne.

Slovenci, ki so ostali ali prišli v druge države, so bili v tem času izpostavljeni hudim raznarodovalnim pritiskom, ki so bili deloma pravne v veliki meri pa tudi nepravne narave.

Prevrat – razpad Avstro-Ogrske

Ideje o preureditvi habsburške monarhije

Jugoslovanske ideje – zgodovinopisje spreminja ocene

Razglasitev odcepitve – Rostohar

Država SHS – položaj Slovenije – Perovškove ocene

Združitev v Jugoslavijo: ime

Zaporedje združevanja

Srbija in Črna gora

Srbija in Vojvodina

Združitev Države SHS s Kraljevino Srbijo

Razlogi za naglo združitev:

Zunanji: nepriznana država, problem mej

Notranji: pomanjkanje, neredi, nemoč oblasti v Državi SHS

Mirovne pogodbe in meje

Zahodna (slovenska) meja

Plebiscit in Rapalska pogodba

Položaj slovenskega ozemlja v Jugoslaviji – Slovenija : omemba v uradnem poročilu o študentih beogradske univerze, Andričeva razglednica

Narodna vlada

Deželna vlada

Pokrajinska uprava

Vidovdanska ustava in oblasti

Oblastna samouprava – Stiplovšek: slovenski parlamentarizem

Oktroirana ustava in banovine

Dravska banovina

Banovina Hrvatska in poskus preureditve Jugoslavije po nacionalnih kriterijih – glavni problem je bila Bosna

Pravna območja – pojem pravnih območij

Zakaj je bilo območij šest?

Prejšnja državna pripadnost

Zakaj pari :Slovenija in Dalmacija

Hrvaška in Slavonija

Vojvodina in Medjimurje

Bosna in Hercegovina

Srbija (povečana po balkanskih vojnah za Makedonijo, Sandžak)

Črna gora

Izvor prava po pravnih območjih

1. Slovenija in Dalmacija:

Avstrijsko pravo

Pravo narodne vlade in Narodnega vjeća

Avtonomna prava dežel

2. Hrvaška in Slavonija:

Ogrsko pravo (ogrsko-hrvaško paravo)

Pravo Narodnega vjeća

Avtonomno hrvaško pravo

Avstrijsko pravo

3. Vojvodina in Medjimurje : ogrsko pravo

4. Bosna in Hercegovina:

Turško pravo

Islamsko pravo

Avstroogrsko pravo

Avtonomno pravo Bosne in Hercegovine

5. Srbija : pravo srbske države

6. Črna gora: pravo črnogorske države

Civilno pravo po pravnih območjih

ODZ naravnopravna kodifikacija

SGZ recepcija ODZ

OIZ historičnopravna kodifikacija

Civilno pravo v Vojvodini

Zakonska zveza po pravnih območjih

Pristojnost za sklepanje zakonske zveze in za spore

Veljava običajnega prava

Poenotenje prava:

Državno pravo – ustavno in upravno pravo

Kazensko pravo

Postopki

Trgovinsko pravo

Slovenci zunaj Jugoslavije

Italija :

fašizem in raznarodovanje

reforme političnih in upravnih enot

Avstrija :
plebiscit
Slovenci kot manjšina
Madžarska

Ključni pojmi:

Država SHS – Narodna vlada – Deželna vlada – Pokrajinska uprava – Mirovne pogodbe – Vidovdanska ustava – Oblast – Oktroirana ustava – Banovina – Vrhovno sodišče v Ljubljani – Pravno območje – Poenotenje prava

Vprašanja:

Organi oblasti za slovensko ozemlje med obema vojnama in obseg pristojnosti ?

Organi in pristojnost oblasti za Slovenijo med 1918 in Vidovdanko ustavo

Kako je potekalo poenotenje prava v Jugoslaviji ?

Pravno območje Slovenije in Dalmacije

Zveza med Pacta conventa in Hrvatsko kot pravnim območjem in banovino.

Ali je kakšna zveza med banovino Hrvatsko in pravnim območjem Slovenije in Dalmacije?

Kaj se dogaja s Slovenci, ki so ostali zunaj Jugoslavije?